

Metsän uudistaminen

Raudus- ja hieskoivu

Pekka Riipinen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Sykettä Keski-Suomen metsiin

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

metsäkeskus

Suomessa kasvatettavat puulajit

- Yleisimmät puulajit:

- Mänty
- Kuusi
- Rauduskoivu
- Hieskoivu

- Harvinaisemmat puulajit:

- Siperian lehtikuusi
- Haapa ja hybridihaapa
- Visakoivu
- Tervaleppä
- Jalot lehtipuut (tammi, vaahtera, vuori- ja kynäjalava, metsälehmus sekä saarni)

Uudistamismenetelmän ja puulajin valintaan vaikuttaa monta eri tekijää

- Uudistusalan kasvupaikan ominaisuudet ja ilmasto
 - Viljavuus
 - Maalaji
 - Vesitalous
 - Mahdolliset tautiriskit esim. kuusenjuurikäpä
 - Maantieteellinen sijainti
- Metsänomistajan omat tavoitteet ja mieltymykset
- Maisemalliset- ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tekijät

Raudus- ja hieskoivu

- Koivut ovat männyn tapaan valopuita, eivätkä ne menesty varjossa
- Koivujen kiertoaika on noin 40 – 60 vuotta
- Rauduskoivulle parhaita kasvupaikkoja ovat viljavat maat, kuten lehdot ja lehtomaiset kankaat
- Myös parhaimmat tuoreet kankaat soveltuvat hyvin rauduskoivulle, kunhan vesitalous on kunnossa, sillä rauduskoivu ei pärjää liian kosteilla paikoilla
- Hieskoivulle sopivia paikkoja ovat soistuneet turve- ja kivennäismaat
- Hieskoivu on puuntuotannon ja –laadun kannalta heikompi kuin rauduskoivu, eikä sen kasvatusta suositella, kuin niillä paikoilla, joilla muiden puulajien kasvatus on kannattamatonta

Rauduskoivun uudistamisvaihtoehdot

- Istuttaminen

- Istuttaminen on rauduskoivun yleisin uudistamistapa
- Istuttamisessa kannattaa suosia jalostettuja taimia, jotka ovat puuntuotannon sekä –laadun kannalta parempia kuin luontaiset taimet
- Sopiva istutustiheys on noin 1600 tainta hehtaarille
- Suositeltavia maanmuokkausmenetelmiä ovat laikkumätästys sekä laikutus
- Istuttaminen voidaan aloittaa heti, kun routa on sulanut maan pinnasta ja olisi suotavaa istuttaa taimet, ennen kuin niihin on tullut isoja lehtiä
- Rauduskoivun uudistamisajankohtaa miettiessä kannattaa huomioida myyräkantojen vaihtelut ja ajoittaa istutus myyrähuipun jälkeiseen vuoteen
- Hirvituhoille erityisen alttiilla alueille ei suositella rauduskoivun istutusta

Rauduskoivun uudistamisvaihtoehdot

- Kylvö

- Kylvö on istutusta epävarmempi, mutta edullisempi uudistamismenetelmä
- Kylvöä voidaan pitää vaihtoehtona kohteille, joilla on lievä hirvituhovaara, sillä tiheä kylvökoivikko sietää hirvituhoja istutettua koivikkoa paremmin
- Kylvöä varten maanmuokkauksessa tulee paljastaa reilusti kivennäismaata esimerkiksi tiheällä äestyksellä
- Kylvö tulee tehdä mieluiten heti kun lumet ovat suurimmilta osin sulaneet
- Istutuksen tavoin myös kylvössä kannattaa käyttää jalostettua siementä

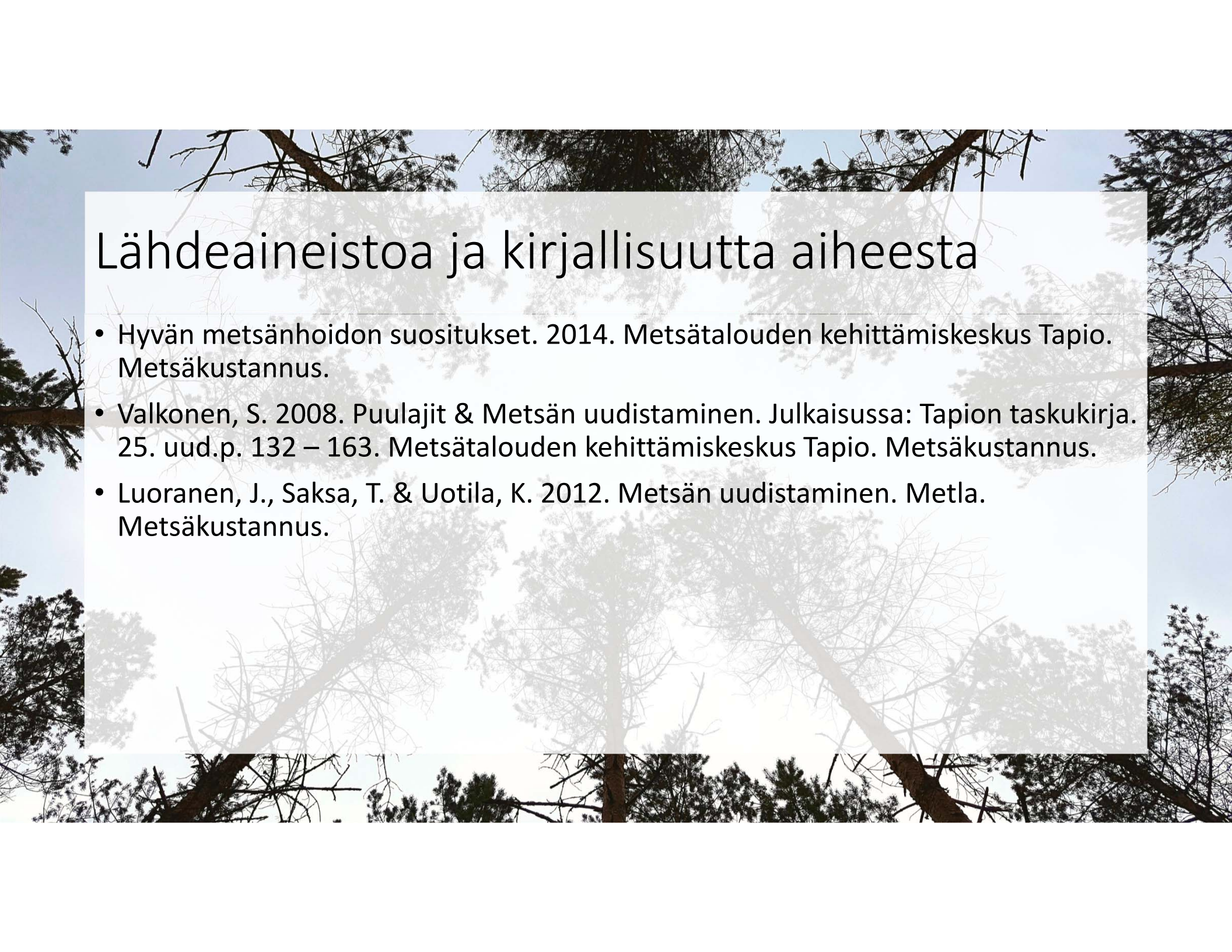
Rauduskoivun uudistamisvaihtoehdot

- Luontainen uudistaminen

- Luontainen uudistaminen rauduskoivulla soveltuu erityisesti karkeille rinneille
- Koivuilla hyviä siemenvuosia on verrattain usein ja siemenet leviävät laajalle alueelle
- Alle hehtaarin aukkoihin ei tarvita lainkaan siemenpuita, mikäli reunametsässä on siementäviä rauduskoivuja
- Isoimmilla aukoillakin riittää 10 – 20 rauduskoivua hehtaarilla
- Uudistusala muokataan samaan tapaan kuin kylvössä

Hieskoivun uudistamisvaihtoehdot

- Hieskoivu uudistuu luontaisesti tehokkaasti useimmilla kasvupaikoilla ja se uudistuu myös kantovesoista, mutta vesasyntyisten puiden laatu on heikko
- Hieskoivua on perusteltua kasvattaa vain niillä kohteilla, joilla muiden puulajien kasvatusta on liian haastavaa
- Hieskoivun kasvatuksen kannattavuuden parantamiseksi sen uudistamiseen ei kannata tuhlaa resursseja
- Uudistaminen onnistuu yleensä ilman aktiivisia uudistamistoimia
- Hieskoivikon alle usein syntyy alikasvoksena kuusentaimia, joiden kehittymistä kannattaa seurata ja turvata niiden kasvu ja kehittyminen

Lähdeaineistoa ja kirjallisuutta aiheesta

- Hyvän metsänhoidon suositukset. 2014. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio. Metsäkustannus.
- Valkonen, S. 2008. Puulajit & Metsän uudistaminen. Julkaisussa: Tapion taskukirja. 25. uud.p. 132 – 163. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio. Metsäkustannus.
- Luorinen, J., Saksa, T. & Uotila, K. 2012. Metsän uudistaminen. Metla. Metsäkustannus.